गुलमोहरसाठी

Page No.: Date: ९ YOUVA

बुधवार
•-जून
2023

चमत्कार

चमत्कार फक्त अंतरिक्षातच घडत असतात - असे नाही. आसमंतातून
वर आलेली सागर लहरे - [illegible] - संधीप्रकाश - ढगांचा गडगडाट -
धूमकेतू - इंद्रधनुष्य - वीजांचा कडकडाट - अबब ऽऽ - मोजता येणार
नाहीत इतके - अगणित - असंख्य चमत्कार विश्वाच्या अफाट पसाऱ्यात -
घडतात. आपल्या काल्पनिक - भ्रामक - अद्भुत पण नयनरम्य अशा जादुनगरीत
प्रवासाला दीर्घकाळ - प्रवासाला अल्पकाळ खिळवून ठेवणारा सगळ्यात चमत्कारिक
चमत्कार म्हणजे 'स्वप्नं' होय. याला खास विषय लागत नाहीत. कधी विस्कळीत विषय
तर कधी अनोळखी माणसं - दगडधोंड्यांची जागा - कधी सुरेख इमारती -
कधी परतीचा मार्ग न सापडणारा - पण स्वप्नात दिसणारा वाहता सरळसोट -
मार्ग अशा कपोलकल्पित - अनाकलनीय गोष्टींचा खजिना - कुबेराचं भांडार
वाटावं असं आहे. 'स्वप्नं' विष्णूजींच्या रसोईच्या आचारी आहे - अन्नपूर्णेची
भरगच्च थाळी आहे - द्रौपदीची कधी रिक्त न होणारी थाळी आहे. प्रसंगी घाबरट
भित्रटसुद्धा आहे. मनात येईल ते कोणाला ना कोणाला स्वप्नात दाखवणारा - दिग्दर्शक -
पुढे चित्र रेखांकित करणारा चित्रकार आहे. क्षणात [illegible] किमया सत्यात आणणारा
किमयागार आहे. थोडक्यात, 'स्वप्नं' जादूची कांडी फिरवणारा - जादूगार - किमयागार -
चमत्कार दाखविणारा चमत्कार आहे. कोटिकोटि जनतेला - प्रत्येकवेळी - अनेक स्वप्नी
अनेक विषयांवर - 'स्वप्नरंजन' करणारा 'अवलिया' आहे - मनोरंजकसुद्धा आहे.
हेच मनोरंजन आता 'मनोरंजन उद्यानातल्या हिरवळीवर' फिरत आलं आहे. या
हिरवळीच्या मृदु मुलायम - मखमली सुखद गारव्याच्या - सुखद स्पर्शात फिरत आहे. आणि
तिथल्या हिरव्यागार वृक्षराजीवर - अखंड किलबिल किलबील पक्षी बोलती 'हे मधुर
गोड गीत - सुमधुर - सुरेल स्वरात गाणारे - प्रेमिकांचे प्रेमिकांसाठी असलेले.
'पक्षीमित्र गायक' त्यांच्या गीतावर आपली प्रतिक्रिया - अभिप्राय देण्यासाठीच
चार सुरक्या चिमण्या दारी चिवचिवचिव करत आल्या आणि चिवचिवाटातून
अभिप्राय व्यक्त करून उडून जातात - चार सुरेक चिमणी दारी चिवचिवचिव करीत
आपल्या भावना मुक्याने सांगून उडून गेले. आपल्या हक्काच्या फुकट बसतील -
किंबहुना प्रेमभाड्याच्या निवाऱ्यात - मुक्तपणे मुक्तछंदाला रियाज करत - आपल्या
गाण्यांच्या पोटपूजेने साहित्य शोधायला उडून गेले. पक्ष्यांच्या या ऑफिसमध्ये ना
पंचिंग कार्ड ना प्रिन्सिपल - ना अधिकारी ना पर्यवेक्षक - [illegible] नाही -

PTO

Page No.: २ YOUVA
Date:

अभ्यासाचे तास ना सुट्टीच्या घंटा - इथे महत्त्व आहे ते फक्त हस्तव्यवसायाला -
इथे सर्वच अध्यापक - प्राध्यापक - ह्यांना मुळही C.L. नाही किंवा महिन्याची
सेलरी नाही - तरीसुद्धां ऑफिस बिनबोभाट सुरळीत वेळेच्या काट्यावर सुरू होत -
वेळेवर बंद होत - उतर सर्व पक्षीकर्मचारी आपापल्या घरट्याकडे निश्चिंत परतत -
हे सगळ सुरू असतांनाच चारचौघी मैत्रिणी - आपापल्या बालकांना घेऊन ह्या
मनोरंजन उद्यानात आल्या. हिरवळीवर आरामात बसून त्यांनी मुलांना सुंदरसे
बालगीत शिकविले. ते ऐकून - इतर मुलांनाही त्यात सहभागी व्हावेसे वाटले. मग -
सर्वांनी मिळून - टाळ्यांच्या तालावर ते गीत म्हणायला सुरुवात केली. हळूहळू -
तिथे बालचमूंचा छोटासा संगीत class तयार झाला. सगळकाही अनोळखीपणे
जुळून आलेलं पाहून चारीमैत्रिणी सुखावल्या. उल्हसित झाल्या. आपोआपच -
मुलांचे मनोरंजन झाले. बालगीतांचा विस्तार झाला. त्याचे अभिनयगीत - आणि
कृतीगीत तयार झाले. बालचमूंना प्रोत्साहित करण्यांसाठी नकळत उद्यानातील -
हौशी लोक जवळपास फिरकू लागले. हळूहळू मुलांचा पार्सलगेम रंगला आणि मग
'भेनिडार्ट' म्हणून - फुलामुलांची नावे - पक्षांची नावे - पदार्थांची नावे - वगैरेवगैरे
सुरू झाले. जोडीला घसरगुंडी - झोके - सी-सॉ वगैरे खेळ होतेच. मुलांच्या वार्षिक
परिक्षा संपून - उन्हाळ्याच्या सुट्ट्या संपून पुन्हा शाळासुरू होण्याच्या कालावधीत -
या चारमैत्रिणींनी - उद्यानाच्या हिरवळीवर रोज मुलांना आणून - हसतखेळत -
थोडा थोडा अभ्यास - जुजबी कोडी - मनाचे श्लोक - रंगीत मातीपासून - मुलांकडून
कांही खेळणी - वस्तू तयार करून घेण्याचा उपक्रम सुरू केला. त्यामुळे शाळा
सुरू होण्याच्या मुलांच्या खेळाच्या वेळ मनोरंजनात संपू लागला. नकळतनकळतच -
मुलांच्या अभ्यासाच्या तास नियमित होऊ लागला. त्यांचा वेळ कापरासारखा उडू लागला.
उद्यान बंद होतांना वाजणारी शिट्टीच शाळेची घंटा समजून - सर्वमुले भराभरने -
घरी परतू लागली. जणूकांही 'मनोरंजन उद्यानाच्या हिरव्यागार हिरवळीवर सहजच
बालवाडीचा वर्ग तयार झाला. हा 'स्वप्नरंजनाचा चमत्कार नाही का? प्रत्येकाच्या -
वास्तव जीवनात - संधी - काळवेळ - योग महत्त्वाचा आहेच. असा विचार या मैत्रिणी
करत असतांनाच त्यांच्या मनात - एक सुविचार डोकावला. 'आपणच चौघींनी ह्या -
उद्यानातल्या हिरवळीवर नकळतच तयार झालेल्या वर्गाचीच 'बालवाडी' सुरू करायची
का? उद्यानात चार चिमण्या येऊन - चिवचिव करून गेल्या, त्यांच्या चिवचिवाटातून तर त्यांनी
हा विचार आपल्याला सुचवला असेल का? sss - तिथेच या मैत्रिणींची बाराखडीची
बडबड सुरू झाली. त्यांचं मन भूतकाळात उडालं, एकी म्हणाली "खरच गं ss - अगदी

एक दोन वर्षांपूर्वीच बालवाडीचा पोस्टल कोर्स करून त्याचे प्रमाणपत्र मिळवले आहे- एक जबाबदारी मी नक्कीच उचलू शकते. कुमीने लगेच दुजोरा दिला. 'मीसुद्धा- S.N.D.T विद्यापीठाचा Light Music चा दोन वर्षांचा कोर्स पूर्ण केला आहे- अर्थातच बालगीते - अभिनय गीते - बडबडगीते छानच शिकवू शकते. एऽऽ मिने "तू सांग ना - तुला काय जमेल ते" मिनीने छातीठोकपणे सांगितले, मुलांना मी craft सुंदर शिकवून त्यांच्याकडून हस्तव्यवसाय करून घेऊ शकतेच." शमीला आठवले "अग ऽऽऽ आमचा बंगला खूप मोठा आहे, तेंव्हा जागेचा प्रश्न सुटलाच समजा" शिवाय आमच्या 'शांती' ला लहानमुले खूप आवडतात- तीनक्कीच त्यांचा नाष्टा - डबा - इतर गरजा ती आवडीने पूर्ण करेल. आमच्या बंगल्याचं 'मनोरंजन' हे नांव किती अर्थपूर्ण आहे नाही काऽ? मैत्रिणींच्या मनोगताला फुलोरा - फुटला 'सगळ्याजणी हसत म्हणाल्या, "ठरलं तर मग! आपल्या बालवाडीचं नांव आपण 'मनोरंजन बालवाडी' ठेवू या. आणि आपणच आपली हिरवळीवरची बालवाडी थाटात आणू या ऽऽ. आज हा मणिकांचन योग विनासायास जुळून आला आहे. खरच ग - योग - संधी - कालवेळ आल्याशिवाय कोणतीही गोष्ट साध्य होत नाही हेच सत्य आहे. आजवरी कांही महत्वाचे निर्णय तातडीने घेण्या पुर्वीच - उद्यानाची वेळ संपल्याची शेवटी शिट्टी वाजली. इथेच 'स्वप्नरंजन' विरले. पण एक ठाम निर्णय हातात देऊनच. आता अर्धोन्मीलित नयन- पूर्णपणे उघडताच सत्य समोर आले. तिथे ना कोणी जादुगार ना त्या मैत्रिणी- ना बालचमू - घसरगुंडी - गप्पागोष्टी - संगीत - ना हिरवळ. ना मनोरंजन उद्यान. होता तो फक्त - स्वप्न नगरीत - भ्रामक - काल्पनिक - अद्भुत परंतु नयनरम्य - जादु नगरीत - कांही काळ सर्वांना रिझवून ठेवणारा 'स्वप्नरंजक- तो देखील तात्पुरताच असणारा - बहुरूपी - बहुपेडी - कधीच कोणाला न दिसणारा - कोणी न पाहिलेला - गुळमुळत्या - अपरिचित - अनोळखी- किमयागार - एक चमत्कार - स्वप्नरंजक.

सुधा मराठे

डावी भुसारी कॉलनी
पौड रोड. शिवतीर्थ.
कोथरूड. पुणे ३८.

Mo - ९९२१२९४३३४